

System zabezpieczeń i rozliczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Łukasz Goliszewski
Zastępca Dyrektora Działu Zarządzania Ryzykiem



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Elementy systemu zabezpieczeń dla RTPM:



- Depozyt transakcyjny,
- System monitorowania depozytów,
- Depozyt zabezpieczający,
- Fundusz gwarancyjny,
- Sankcje w przypadku braku dostawy PM z OZE,
- Gwarant dostawy.



Harmonogram wnoszenia zabezpieczeń do Izby w miesiącu wykonania kontraktu RTPM

Tydzień II						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
			Naliczenie depozytu dostawy			

Tydzień III						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
Wniesienie depozytu dostawy	Aktualizacja depozytu dostawy		Koniec notowań			

Tydzień IV						
Pn	Wt	Śr	Cz	Pt	So	N
			Dostawa PM, rozliczenie			

System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt transakcyjny:

- Członek Izby dopuszczony do działania na RTPM musi wnieść do Izby Depozyt Transakcyjny, którego minimalną wysokość określa w drodze uchwały Zarząd IRGiT;
- Minimalna wartość dla RTT została ustalona na poziomie **50 000 zł.**;
- Służy do pokrycia zobowiązań do czasu wniesienia właściwych depozytów zabezpieczających;
- W skład Depozytu transakcyjnego wchodzi Depozyt dostawy, który wnoszony będzie przez stronę kupującą (saldo pozycji kupna na danym instrumencie) jak i przez stronę sprzedającą (saldo pozycji sprzedaży na danym instrumencie).



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt dostawy:

- ☞ naliczany będzie przez Izbę i podawany do wiadomości Członków Izby na tydzień przed wygaśnięciem kontraktu;
- ☞ wymagalność wniesienia depozytu przypadać będzie w poniedziałek następujący po dniu poinformowania Członków o wartości wymaganego depozytu dostawy;
- ☞ dla strony posiadającej saldo KUPNA:
 - ☞ wyznaczony jako wartość transakcji kupna pomniejszona o wartość transakcji sprzedaży z uwzględnieniem podatku VAT.



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt dostawy:

- ☞ dla strony posiadającej saldo KUPNA:
 - ☞ wyznaczony jako wartość transakcji kupna pomniejszona o wartość transakcji sprzedaży z uwzględnieniem podatku VAT.
- ☞ Przykład:
 - ☞ Kupno: **2 mln** PM po cenie **115,00 PLN/MWh** | Wartość z VAT: **282 900 PLN**
 - ☞ Sprzedaż **1 mln** PM po cenie **120 PLN/MWh** | Wartość z VAT: **147 600 PLN**
 - ☞ Wymagany depozyt dostawy: **135 300 PLN**



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt dostawy:

- ☞ dla strony posiadającej saldo SPRZEDAŻY:
 - ☞ blokowane przez Członka Izby na indywidualnym koncie zabezpieczeń w Rejestrze Świadczeń Pochodzenia odpowiedniej liczby Praw Majątkowych na dostawę;
 - ☞ w przypadku braku zdeponowania przez Członka Izby wymaganej ilości PM z OZE na koncie zabezpieczeń w RŚP, Izba wzywa Członka do wniesienia depozytu w środkach pieniężnych dla tej części ilości pozycji sprzedaży, które nie są pokryte PM wniesionymi na rozrachunek.
 - ☞ W takim przypadku wartość wymaganego depozytu w środkach pieniężnych **dla każdego PM równa jest wartości opłaty zastępczej powiększonej o podatek akcyzowy.**



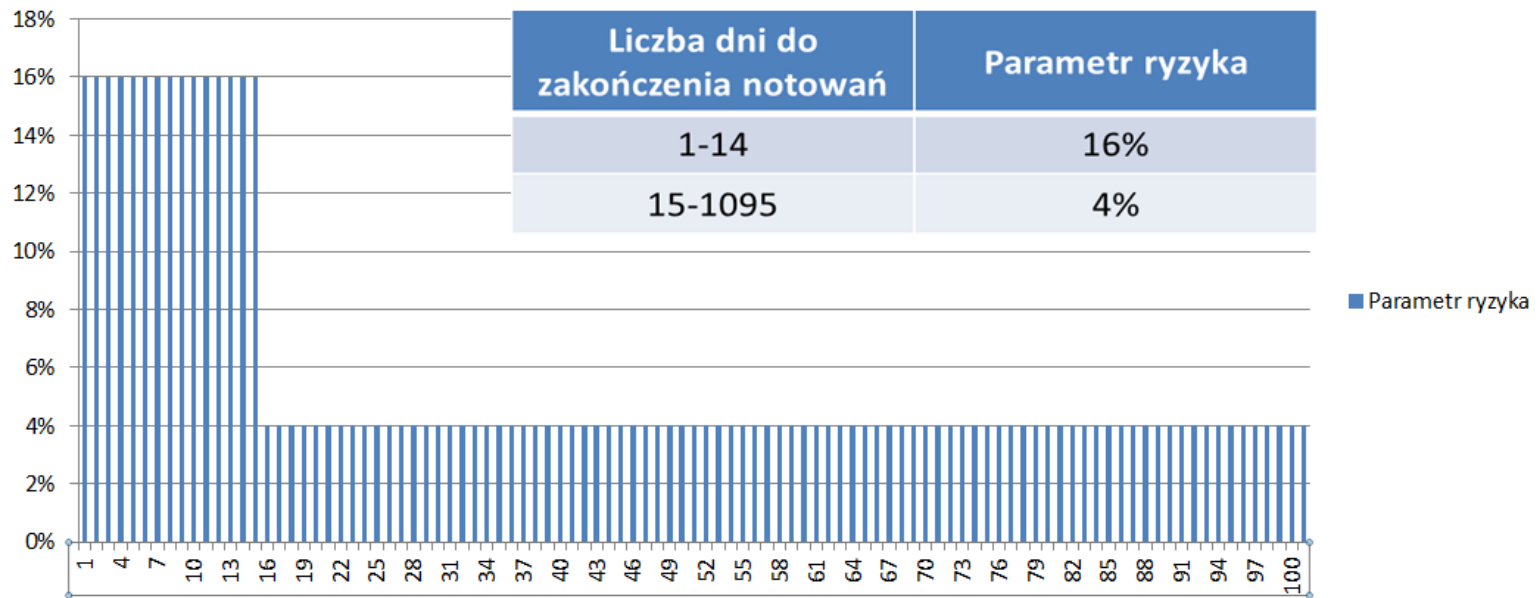
System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt zabezpieczający:

- depozyt zabezpieczający naliczany będzie w sposób analogiczny jako w przypadku Rynku Terminowego Towarowego, którego przedmiotem obrotu jest energia elektryczna i gaz;
- depozyt zabezpieczający Członka będzie naliczany z uwzględnieniem kompensacji depozytów uzupełniających pomiędzy rynkami RTEE, RTTG i RTPM;
- Depozyty od pozycji w kontraktach forward na PM będą mogły być pokrywane w formie pieniężnej lub niepieniężnej na obecnie obowiązujących zasadach;
- Dodatkowo, pozycje krótkie będą mogły być zabezpieczane poprzez zablokowanie PM w RŚP na dedykowanych kontach.



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych



*Powyższe parametry są oparte na prognozie na maj 2015.
Do czasu uruchomienia rozliczeń rynku mogą ulec zmianie.



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt zabezpieczający:

- Przykład naliczenia depozytu wstępnego dla portfela

Notowane serie	OZE_11-15	OZE_05-16	OZE_11-16	OZE_05-17	OZE_11-17	OZE_05-18
Nominał (MWh)	1000	1000	1000	1000	1000	1000
Saldo pozycji	-10	-5	5	4	-2	-6
Kurs rozliczeniowy	120,00 zł	120,00 zł	100,00 zł	110,00 zł	120,00 zł	125,00 zł
Parametr ryzyka	16%	4%	4%	4%	4%	4%
Depozyt wstępny	192 000,00 zł	24 000,00 zł	20 000,00 zł	17 600,00 zł	9 600,00 zł	30 000,00 zł

- Wymagany depozyt wstępny dla portfela: **293 200,00 zł**
- Depozyt uzupełniający wyznaczany jest dla każdej serii na podstawie różnicy między kursem transakcji a kursem rozliczeniowym



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Wnoszenie Praw Majątkowych na dostawę w RŚP:

- Członkowie zajmujący pozycje krótkie mogą wnosić Prawa Majątkowe na zabezpieczenie dostawy w dowolnym momencie.
- Zasady dotyczące wnoszenia Praw Majątkowych na depozyt zabezpieczający reguluje uchwała w sprawie zabezpieczeń niepieniężnych.



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Depozyt zabezpieczający:

Przykład wniesienia zabezpieczeń:

Liczba zablokowanych PM w RŚP: 16

Seria	Depozyt wstępny	Saldo pozycji	Liczba uznanych PM pod depozyty	Saldo pozycji po uznaniu PM	Depozyt wstępny po uznaniu PM
OZE_11-15	192 000,00 zł	-10	10	0	0,00 zł
OZE_05-16	24 000,00 zł	-5	5	0	0,00 zł
OZE_11-16	20 000,00 zł	5	0	5	20 000,00 zł
OZE_05-17	17 600,00 zł	4	0	4	17 600,00 zł
OZE_11-17	9 600,00 zł	-2	1	-1	4 800,00 zł
OZE_05-18	30 000,00 zł	-6	0	-6	30 000,00 zł

Środki pieniężne wymagane na depozyt: **72 400 zł**



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Fundusz gwarancyjny:

- ☞ dla RTPM zostanie zorganizowany odrębny Fundusz Gwarancyjny;
- ☞ zasady wyznaczania wpłat, terminy i tryb regulacji będą analogiczne do zasad obowiązujących dla FGEE i FGG;
- ☞ wpłata minimalna zostanie ustalona uchwałą Zarządu IRGiT
 - ☞ (prognozowana na poziomie **20 000 PLN**);
- ☞ pierwsza wpłata równa jest trzykrotności wpłaty minimalnej;
- ☞ wpłaty na fundusz wnoszone wyłącznie w formie pieniężnej.



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Sankcje w przypadku braku dostawy PM z OZE :

- ✚ Izba rozważa wprowadzenie sankcji finansowych dla podmiotów nie wywiązujących się z obowiązku dostawy praw majątkowych:
 - ✚ W przypadku niedostarczenia PM z tytułu zawartych transakcji sprzedaży kontraktów forward w wymaganym terminie.
- ✚ Niewywiązanie się z dostawy praw majątkowych i nieregulowanie nałożonych sankcji może skutkować zawieszeniem Członkostwa i zamknięciem pozycji na wszystkich rynkach terminowych prowadzonych przez TGE.



System zabezpieczeń dla Rynku Terminowego Praw Majątkowych

Gwarant dostawy:

- ✚ w celu zapewnienia realizacji rozrachunku w PM z OZE, planowane jest pozyskanie i podpisanie umowy z Gwarantem dostawy (podmiotem, który dysponuje PMOZE-A).
- ✚ W przypadku braku wymaganej ilości PMOZE-A na koncie zabezpieczeń sprzedającego w RŚP w dniu dostawy:
 - ✚ IRGiT podstawia brakującą ilość PMOZE-A (w imieniu sprzedającego), którą uzyska od Gwaranta dostawy,
 - ✚ IRGiT wypłaci Gwarantowi dostawy odpowiednią rekompensatę za podstawione PMOZE-A.



Faktury i płatności dla RTPM

☞ Rozrachunek pieniężny:

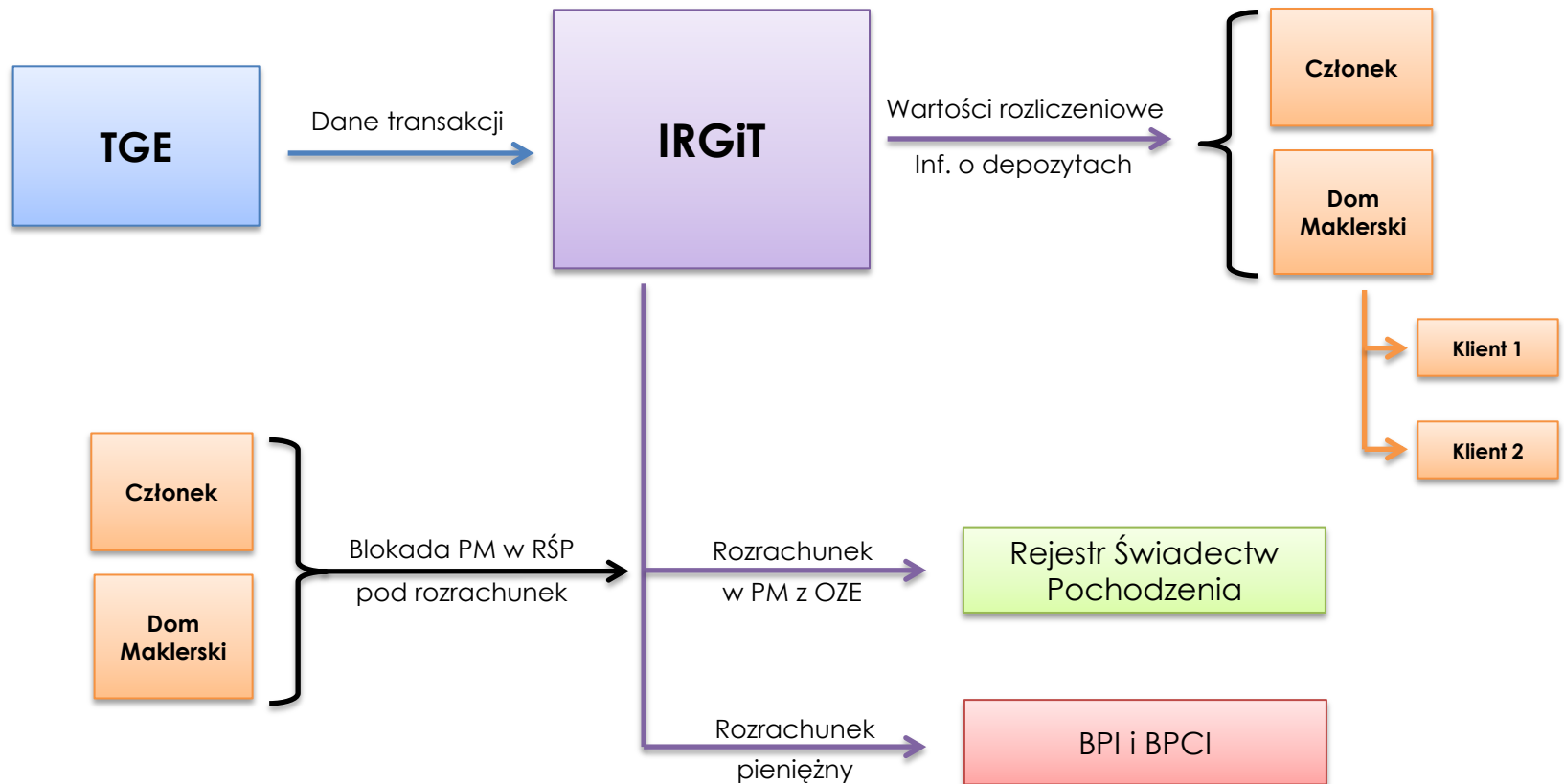
- ☞ Płatności za dostawę RTPM będzie kompensowana z rozliczonymi transakcjami danego Członka z pozostałych rynków notowanych na TGE;
- ☞ Płatności z tytułu aktualizacji depozytów zabezpieczających będzie kompensowana z wysokością depozytów z RTTe i RTTg.

☞ Faktury transakcyjne:

- ☞ faktury dla RTPM będą odrębne dla faktur z rynku RPM (spot);
- ☞ w dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego Izba wystawi dla strony kupującej jedną fakturę dla wszystkich transakcji kupna dotyczących tego samego okresu dostawy;
- ☞ w dniu wygaśnięcia kontraktu terminowego Izba wygeneruje w imieniu Członka Fakturę typu Self-Billing za wszystkie transakcje sprzedaży dla danego okresu dostawy, a kopie faktury przekaże stronie transakcji za pośrednictwem Platformy Udostępniania Faktur lub za poczty elektronicznej.

Ogólny schemat przebieg procesu rozrachunku

Schemat podmiotów uczestniczących w rozrachunku (pieniężnym i towarowym)



Dziękuję za uwagę

lukasz.goliszewski@irgit.pl

+48 22 341 99 68

